

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDÚMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Elofizetési árak:		Videkre küldve:	
Helyben:			
Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 16 kor. — fill.		
Fél évre . . . 5 . . .	Fél évre . . . 8 . . .		
Negyed évre . . . 2 . . . 50 . . .	Negyed évre . . . 4 . . .		
Egy óra . . . 1 . . .	Egy óra . . . 1 . . . 70 . . .		
Egyes szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK IÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többzáró megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szor 4 fillér.

A Légrády uraságok és Jókai.

(Nyílt levél a magyar olvasó közönséghez és olvasó körökhöz).

Irta: **Ifjabb Móricz Pál.**

Azok közé tartozunk, a kik Jókai Móricznak a politikai botlásait, a hízkelkedést felretéve, mindig megmértük a nyilvánosság előtt is róvni. Azok közé tartozunk, akik Jókai Móricznak az emberi botlásai fölött sem hunytunk szemet és noha szívünket égető fájdalommal, az első között voltunk, a kik tiltakoztunk az ellen, hogy második Jókai Mór né, a kezdő szinpadialak, a nemzeti költő nevének varázsa alatt hajhász utra induljon a vidék szinpadaira borostyánért, haszonlesiszámitó reklám direktorokkal szövötközve. Fájtminekünk az is, hogy nemzeti költőnköt sivár környezete miatt — esetleg — kellemtelen érzéseknek szolgáltatottuk ki keserű tiltakozásunkkal a keresepesi temetőben, a boldogult első felesége sirjánál lejátszott fájdalmas botrányok megítélése miatt, mégis bátrak voltunk szót emelni ekkor is; mert mi a nemzeti nagy költő hízkelkedő, alatomos, kegyét kereső, lángtehetségén kifacsart cizitromként élő, nevével, népszerűségével, világhírű alkotásaival, befolyásával, nemzetének iránta érzett hódolatával számítva üzérkedő, ez üzérkedésből dus vagyont, hasznos reklámot gyarapító rebach lovagok szövötközésébe nem tartoztunk soha; hanem a magyarság és művelt világ millióival együtt — fájlalva bár költőnk esetleges emberi botlásait — a legnagyobb szeretettel, tisztelettel hódoltunk neki és ihletet merítettünk mindig írásaiból, melyeknek betűi aranyként ragyogók és a magyar föld virágaitól ékesek, a magyarság őserzései-től hatalmasak, fenségesek.

Mi ilyenek voltunk. Mi így éreztünk Jókai Mór iránt. A már érett öreget is nemzeti oltárunk főpapjának, varázsnéku mesteri lantosának tekintettük, becsültük, szerettük; ámde az önzés, haszonlesés, a környezetébe való tolazkodás vágya nélkül.

És most térjünk át a Légrády uraságokra. Micsoda, kicsoda ez a társaság?

Ez a társaság az, mely az elaggott lantosnak a botlásait is dicsőítette és hamisított tömjénnel bódította meg

akárhányszor a magyar nemzetnek ezen kiválasztott apostolát. Ez a társaság az, mely üzérkedett költőnk népszerűségével, világremek alkotásaival. Ez a társaság az, mely a magyart mételeyező kozmopolita lapjára reklámtáblaként szegezte ki a lánglelkű magyar krónikás nevet, ragyogó szellemét. Ez a társaság az, mely a cizitromként kifacsart költő homlokának legdrágább, nemes verejtékeit uzsora haszonhajtó üzér gyöngyökre aprózta fel. Ez a társaság az, mely téged megvakított magyarom a hamis hazafiság és a Jókai Mór név varázsanak a leple alatt annyi évtizeden át félrevezetett és szipolyozott. Ez a társaság az, mely igazságot, hazafiságot, nemzeti érzéseket, ősi magyar erkölcsöket, annyiszor hamisított és meggyalázott.

De most ime magyarom ezt a társaságot megösmérheted a maga meztelenségében. Mert ez a társaság oly vakmerő, oly önhitt, oly pöffeszkedő és elbizakodott már, hogy ledobta az álarczot és mint mérges hernyó bujt ki tetszetős, csalogató selymes burkából, hogy arczul vágjon téged te sülyedt, te gyáva, te önérzetnélkülinek vélt és hitt nemzet. Mert önhittségében bizakodik ez a társaság, a Légrády uraságok társasága, hogyha nemes vezérczikkirója V. V. ur, a jeles terevárosi demokrata vezér kardforgató őseinket gyalázhatta, kulturbestiáknak keresztelhetett, akkor gondolta ez a társaság, a Légrády uraságok társasága, hogy a magyar ősi, nemzeti erő és vitézség meggyalázása után, miért ne dobhatnánk a szemétdombra, a sárba a nemzeti szellem testet öltött géniuszát is, a költő királyt, az öreg Jókai Móriczot is?!

És megtörtént rajtunk ez a gyalázat is. Mert ez a társaság, a Légrády uraságok, vagy a mint magukat hivatalosan és pecsétetes miniszteri jóváhagyással neveik: „Légrády testvérek“, frissen sült demokrata nemesek is egy személyben, — Jókai Móriczot szerkesztőségükből rövid uton, hűtlen szolgaként, becsstelen személyként kidobták, elcsapták, kirugták.

Miért?

Mert Jókai Móricz, a koszorus regényíró, tiszteletbeli, de nem politikai főszerkesztője egy kormánylapnak,

a mely lapban, a Magyar Nemzetben, élesebb támadás érte a pesti hirlapot illetőleg a Légrády uraságokat. És most a Légrády urak, kiknek czimerén bizonyára nem ez a támadás volt az első és legérzékenyebb kópja ütés, e támadást, melyben az öreg költő királynak része nem volt, ürügyül és határt nem ösmerő elbizakodottságukban egész nemzetünket arczul vágó erőszakra használták ki, hogy ugyanis a magyar nemzeti erő és vitézség meggyalázása után a magyar nemzeti szellem testet öltött géniuszán is rugjanak egyet. Azért Jókait egy kiutasító l vélt kisérétében, rövid uton elcsapták, kidobták, kirugták szerkesztőségükből.

Ez az eset az, melyen tisztelt magyar olvasó közönség, melynek alapján a Légrády uraságokról, a pesti hirlap testvér kiadó tulajdonosairól, az új magyar demokrata nemesekről, belső érzéseinket leküzdvé, koszorus költő királyunkkal, a mi öreg Jókai Móriczunkkal együtt emlékeztünk.

És most rajtad a sor magyar olvasó közönség és ti ha afias magyar olvasó egyesületek, hogy a megtorlás jogával éljetez és hogy a kirugott, élő legnagyobb és elaggott nemzeti költőnkön oly kihívóan, pöffeszkedve, kegyetlenül ütött, megbocsálthatatlan, legmélyebb sebet szakító sértés és lealázás fölött itéljetez.

Az legyen az itéletetek, hisz ez üzér társaságnak ugyis a zsebe a legbecsesebb és legérzékenyebb része, hogy a Légrády uraságok, a Légrády testvérek nemzetközi szellemű és irányu lapját, a pesti hirlapot, a mely Jókai Móriczot a szerkesztőségéből kirugta, megvetéssel küszöböljétek ki, söpörjétek ki egy családi tüzhelyeitekből, mint olvasó köreitekből, — és mindazon nyilvános helyekről, hol ti megfordultok és hol a Légrády uraságék pesti hirlapja eddig kézen forgott.

Minden magyar embernek bojkotálni kell a környezetéből a pesti hirlapot. Más elbánást nem érdemel az a laptulajdonos, a ki az ősz nemzeti költőt (a Jókai saját szavai szerint) „egyszerűen kidobta hajójából“, a midőn további üzérkedésére haszonhajtónak nem találta az elaggott, általa már kihasznált öreg nemzeti költőt.

Az elesapott Jókai.

(A költőkirály, mint a Légrádyék lábkapója.)

Kinos és felháborító ügyben tárgyalt a budapesti újságírók egyesületének választmánya.

Légrády Károly, a Pesti Hírlap kiadó-tulajdonosa, rövid uton elesapta Jókai Mór koszorus költőnk. Minden törvényes felmondás nélkül dobta ki a szerkesztőségéből, mintha csak Légrády urnak elhasznált lábkapója lett volna a koszorus költő. E hihetetlenül hangzó dolog úgy esett meg, hogy Légrády Károly sértve érezte magát egy czikk által, mely a Magyar Nemzetben jelent meg a P. H. ellen, a trónörökös magyar kísérőjének kérdéséből kifolyólag. És Jókai Mór főszerkesztője a Magyar Nemzetnek, de köztudomás szerint Jókai Mórnak a lap politikájára nincs befolyása, arra nem is akar befolyást gyakorolni. Mindamellett ezt Légrády Károly ürügyül használta fel, hogy Jókai Mór, a ki az ő lapjának is szépirodalmi belmunkatársa volt, rövid uton elboesássa.

Ez e kinos eset került a budapesti újságírók egyesületének választmánya elé, mely határozatot is hozott. Alább szövegével közöljük a Légrády Karoly elesapó levelét. — az újságírók határozatát, — Jókai Mór nyilatkozatát és ugyanez ügyben a Pesti Hírlap kiadó tulajdonosainak egy nyilatkozatát, melyben újabb kihívások és sértések foglaltatnak és mely nyilatkozatukkal még inkább felhívják a magyar olvasó közönség önértetesebb részét, már értjük azok közül azokat, a kik ez újságot idáig olvasták, hogy küszöböljék ki, dobják vissza Légrády-nak és társainak ezt az újságot, mely ily rövides uton dobta ki hajójából Jókait. Az ilyen újság nem érdemes a magyar közönség pártfogására, mint a hogy azt mai vezetőczikkelyünkben is kifejtjük. Külömben tessék kinek kinek saját jobb belátása és érzése szerint az alábbi vonatkozó adatok után ítélni, de ne feledjük azt sem, hogy az öreg Jókai Mór ma is írói munkájával keresi kenyerét.

Vészi József, a budapesti újságíró egyesület elnöke sürgős választmányi ülést hívott egybe s így adta elő a dolgot:

Ma délben magánuton arról értesült, hogy a Légrády-czég Jókai Mór, a nemzet ősz költőjét, a ki a Pesti Hírlap belmunkatársa volt a mai napig, egy politikai polemia miatt, a melyhez Jókai Mórnak semmi köze sem volt, hirtelen elboesatotta. Tekintettel arra, hogy ez az elbánás Jókai Mór, a magyar sajtó legkimagaslóbb és legeredmesebb vezéralakját érinti és így az újságírás szerényebb munkásainak jogi és társadalmi állására is visszahat, az elnök kötelességének tartotta, hogy Jókai Mór felkeresse és tőle hiteles értesítést szerezzen az eset felől. Jókai Mór az egyesület elnökét ma délután fogadta, átadta neki a Légrády-czegtől kapott levelet és beleegyezett abba, hogy a levél, s ennek kapcsán az egész ügy a választmány elé terjesztessék. Vészi József felolvassa ezután a Légrády-czégnek Jókai Mórhoz intézett levelét, mely így hangzik:

Budapest, 1902. febr. 14.

Méltóságos uram!

Miután a méltóságod főszerkesztősége alatt megjelenő Magyar Nemzet lapunkat támadta meg és pedig nem objektive, hanem személyes invektívákkal és gyanúsítással, mi nem tartjuk összeférhetőnek, hogy ezen lap főszerkesztője egyuttal a mi munkatársunk is legyen, mert nézetünk szerint ilyképen komikus helyzetbe jövünk a közönség előtt úgy méltóságod, mint mi? **Ennélfogva arra kérjük méltóságodat, hogy a köztünk levő munkatársi viszonyt, belátva álláspontunk helyes voltát, s viszonyunkat harag és nehéztelés nélkül felbontani kegyeskedjék.** Biztosítjuk méltóságodat, hogy mi nagyon sajnáljuk a dolog ilyen fordulatát és nehezen fogjuk nélkülözni méltóságod kipróbált tollát és írói hírnevét, mikkel lapunknak mindig diszere és hasznára vált, de nem eselekedhetünk másképen. Kiváló tisztelettel méltóságodnak mindenkor őszinte igaz híve

a Pesti Hírlap kiadó-tulajdonosa
Légrády testvérek.

A levél felolvasása után megindult a vita. A választmány tagjai a legnagyobb felháborodással tárgyalták a Jókai Mór esetét sérelmet. Hangsúlyozták a vita során, hogy az inzultus annál vérlázítóbb, mivel köztudomásu, hogy Jókai Mór állása a Magyar Nemzetnél tiszteletbeli természetű, s az ősz költő az említett lap politikai részére befolyást nem gyakorol, minélfogva alattomos ürügynek kell tekinteni a levélnek azt az állítását, hogy egy politikai polemia következtében összeférhetlenség esete állott volna be Jókai Mór és a Légrády testvérek lapja között. A vita során egyes felszólalók szót helyeztek arra is, hogy ez az elbánás, melyben Jókai Mór részesült, nemcsak a nemzeti kegyeletet sérti, hanem megtámadja minden egyes újságírónak létalapját is; mert ha egy kiadó vállalkozó ilyen módon mer fellépni a nemzet halhatatlan költője ellen, akkor omlatagrá valik a létalap a sajtó egyéb munkásainak lába alatt is. Hosszas vita után a választmány egyhangulag a következő határozatot hozta:

A választmány a legnagyobb felháborodással és a legfájdalmasabb megütközéssel veszi tudomásul, hogy a nemzet legnagyobb költőjét a magyar szellemi munkások babérkoszorúja vezérét, a sajtószabadságért vívott hősiesség küzdelemnek még ma köztünk élő dicsőség környezte hősrát: **Jókai Mór, a rideg üzérkedés szelleme, jog, igazság és kegyelet ellenére kenyérkereső állásától megfosztotta, emberei méltóságában megbántotta s magaszeri írói mivoltában inzultálta.**

A választmány biztosítja Jókai Mór az egész magyar sajtó, az egész közvélemény, az egész magyar nemzet szeretetéről s annak a reményének ad kifejezést, hogy a bántalom, a mely őt érte, nem fog sebet ütni a szívére, a melyben e haza és e nemzet dicsőségeért a legfontosabb és a legtisztább érzések tanúznak.

A választmány a Légrády testvérek eljárását a szellemi munka ellen intézett **merényletnek** minősíti, a mely megingatja a sajtó munkásainak társadalmi és jogi állását.

A Jókai Mór iránt érzett kegyeletes hála és szeretetteljes érzelmeim kívül, ez

okból is magává teszi az ősz költő király ügyét és kijelenti, hogy nemcsak ezzel a határozatával, de a bíróság előtt is elégtételt fog szerezni Jókai Mórnak.

Egyuttal ehatározza a választmány, hogy ezt a határozatot jegyzőkönyvi kivonat alakjában, testületileg közli Jókai Mórral.

A választmány ülése után az újságírók egyesületének küldöttsége felkereste lakásán Jókai Mór s Vészi József felolvasta a koszorus költő előtt az egyesület választmányának jegyzőkönyvi határozatát.

Jókai Mór erre így szolt:

„Mélyen meghajlok előttetek, kedves barátaim, azért a szeretetteljes nyilatkozatért, a mire talán számítottam is. Hosszu időközön keresztül voltam a magyar hírlapirodalomnak egyik megalapítója nagy, nehéz küzdelmek között, a miket az akkori szomorú idők mellett kellett folytatnom. Tudom, hogy milyen becse volt akkor egy hírlapírónak szerkesztője és kiadója iránt. Ugy egymáshoz voltunk növe, úgy egymásba beleélve, hogy mindenki rábízhatta a maga ügyét a többiekre és azoknak rátrátságára. Veszedelmekkel küzdöttünk meg, koplaltunk, nélkülöztünk. Most már jobb idők virradtak, de ezeknek derengésére is némi homályt vet az, hogy a hírlapíró még mindig nem becsülik meg úgy, a hogy megérdemelné a nemzettől; nem becsülik meg úgy, mint a magyar alkotmányosság védelmezőjét, igazi bástyáját, erős harcrosát. Ki lett közlünk gazdag emberré, mit szerzünk mi pályánkon? A mindennapi kenyeret, száraz kenyeret.

De hát legelőbb a megbecsülést azok részéről, a kiknek számára dolgozunk, ezt kellene magunkban fentartanunk. (Nagy tetszés.) **Kiadóink palotákat építenek, azokban nekünk nincs helyünk. Az én esetem reám nézve is nagyon leverő. Olyan eseményt látok benne, a mit a legvadabb fantáziám soha sem volt képes kigondolni.** (Zajos helyeslés. A hibás én vagyok, mert megirtam a jövő század regényét, a melyben elmondottam, hogy mennyi veszedelem fenyeget bennünket Muszkaország felől. (Élénk derűtlenség.) De ezt az egyet nem tudtam kigondolni. (Nagy derűtlenség és éljenzés.) Sohasem hittem volna, hogy hoholomat én magam fogom beleütni Szt. Pétervárba. (Élénk derűtlenség.) Egy főherczeg elment a muszka fővárosba s magával akar vinni egy magyar gentlemant, épen az országgyűlés egy párttöredékének a vezérét. Megtudja ezt a király oldalán levő miniszter, elmondja a kormányelnöknek. Ő előterjesztést tesz a királynak, s ő fellege itthon marasztja az illető pártvezért. A trónörökös elmegy magában. Ezt annak a pártnak a lapjai nyilvánosságra hozzák, az ellenzéki lapok a kormányt megtámadják e miatt. Hát ez eddig mind rendben van. Ekkor egy szabadelvű párti lap hátulról puskáz a

kormányelnökre. A kormányelnök intim lapja, a melynek történetesen én vagyok az ugynevezett főszerkesztője, (Zajos éljenzés), ezt nem hagyja szó nélkül és megczáfolja ez állítást. Már most e miatt amannak a lapnak a tulajdonosa engem, mint regényíró, egyszerűen KIDOB hajójából.

Ez nemcsak az én ügyem, ez elvi kérdés. (Ugy van! Ugy van!) Majd én találok magamnak újságnál helyet. Itt az a kérdés, vajjon a hírlapírónak szerződése mint költőnek költői működése, mint politikusnak meggyőződése megrendszabályozható-e a kiadók szeszélye által. (Élénk helyeslés.) Ezt én elvi kérdésnek tekintem, és ha ti ebben velem egyetértetek, akkor össze kell tartanunk és az ilyen eljárást vissza kell utasítanunk, meg kell helyegeznünk, s ezért én ti nektek a legmélyebb hála alá vagyok kötelezve. (Éljenzés.)

Jókai kezét szorított a küldöttség tagjaival és elbucszott a tisztelgőktől.

Ebben az ügyben a Pesti Hírlap tulajdonosai a következő nyilatkozatot teszik közre:

Valótlán az az állítás, mintha mi Jókai Mór irányában nem a legnagyobb tisztelettel viseltetnénk. Levelünk minden szavából épen ellenkezőleg tiszteletünk tűnik ki.

Odáig megyünk, hogy mi kérjük fel őt, hogy bontsa fel a köztünk fennálló viszonyt, mert az lehetetlenné vált. Arra kérjük, hogy tegye ezt harag és nehezítés nélkül, mert mi vagyunk ezen felbontásnál a vesztes fél. A ki ebből tiszteletihányt tud kimagyarázni, bő fantáziával meg lehet áldva, de nem igaz ember! Van még ezen ügyhöz hozzátenni valónk. Egy tényállítást. Levelünk vétele után Jókai Mór felkeresett minket s ez alkalommal előtte álláspontunkat szóval is kifejeztük. Beszélgetésünk nem volt animózus. Szóba került a felmondási idő is. Erre mi azt mondtuk, hogy annak megállapítását teljesen ő reá bizzuk. Ezen állításunk valódiságát Jókai Mór is el fogja ismerni, ha megkérdezzük. Nekünk a tárgyalás során más álláspontot, mint a köztünk fennálló viszony felbontását elfoglalni nem lehetett.

Mi voltunk a sértett fél. A reparáció módjának keresése Jókai Mór terhelte. De ő nem kereste! Pedig milyen könnyű lett volna megtalálni. Csak azt kellett volna Jókai Mórnak a közönség előtt kijelentenie, hogy a Magyar Nemzet különben sem objektív támaszát nem helyesli, azzal egyet nem ért és szent lett volna köztünk a béke. De ő ezt a megoldási módot föl nem ajánlotta s mi erre helyzetünkkel fogva föl nem kértük. E helyett az újságírói egyesület közbelépését elfogadja. És itt már nem Jókai Mórhoz, de ehhez a tisztelt minden lében kanál egyesülethez van szavunk. Mi azt hisszük, hogy mint a lap tulajdonosainak jogunk van megválasztani munkatársunkat s e tekintetben a t. egyesületet megkérdezni nem tartozunk. Jogunk van s e jogunkkal élünk most, a midőn a leghatározottabban visszautasítjuk oktalan beavatkozásukat. Itéletüket el nem fogadjuk. Mert a kik meg hallgatásunk nélkül egyhangulag itélkeznek, nem lehetnek bírák.

Légrády testvérek,
a Pesti Hírlap kiadótulajdonosai.

Ennek a kínos és fölháborító ügynek részleteiről még ezeket jelentik:

A P. H. Jókainak A mi lengyelünk című regényét kezdte közölni. Ezt a regényt beszüntették, és Mikszáth Kálmán egy tárczájában megjegyezte, hogy miután Jókainak el kellett utazni és nem folytathatja regé-

nyét. — ő írja meg a saját lengyelét. Ezzel a kedélyes dologgal ütötték el a megszakadt regénynek különös esetét.

A Magyar Nemzet tegnap este megjelent számában kijelenti, hogy Jókai csupán tárcza rovatának munkatársa, tehát a lap politikai tartalmaért nem felelős.

Nagyszalontai Hajdu-Nemesek kérelme.

(Egy régi irás 1790 ből.)

Érdekes régi irat került nyilvánosságra nagyszalontai hajdu atyankfiaról. Az okmány 1790-ben kelt és azt Csorvássy István, az ösmert hazafias író, nagyszalontai ügyvéd mentette meg az enyészettől és tartotta meg a késő utódok számára. Egy kérvény ez, a mit Nagyszalontai Hajdu Nemesek és Lakosok a F e l s é g e s H a z á h o z a Tekéntetes Statusokhoz és Rendekhez. Arra kéri ugyanis a Felséges hazát, hogy miután őket nem törvényes uton, hanem erőszakosan fosztották meg szabadságuktól, régi állapotba helyezze őket vissza. Az érdekes régi irásból közöljük a következő szemelvényeket:

Felséges Haza

Tekéntetes Statusok és Rendek.

Minthogy a Felséges Hazának, a Tekéntetes Statusoknak és Rendeknek mostani Szent Gyülekezetnek legfőbb tzellya az, hogy Nemes Magyar Hazánknak megsértett szabadságait a régi valóság állapotjára visszahelyeztessék; ha pedig csak némely részben állítottat vissza a szabadság úgy nem nyerhet Nemes hazánk sebe egész orvoslást: arra nézve, mivel mi is ezen Magyar hazának részeltkei vagyunk és a mint alább kitettük, igaz Hajdui Szabadságban és Nemességben élünk, alázatosan esedezünk a Felséges Hazának és a Tekéntetes Statusoknak, hogy mivel mi nem Törvényes uton, hanem erőszakosan nyomattattunk ki Szabadságunkból, a Felséges Haza és Tekéntetes Statusok hatalma által régi állapotunkba visszahelyeztessünk.

Ezután hosszú krónikát sorol elő. Történeti adatokkal bizonyítja 1605. évtől kezdve egészen az akkori datumig, hogy a város erivillegiumot nyert, önállóságot szerzett és mindig fegyverrel szolgált a hazának. Dokumentumokkal bizonyítja, hogy Nagy-Szalonta városa a hajdui és nemesi szabadsággal élt 1606-tól fogva egészen 1700-ik esztendeig, melyet Boesky Istvántól és több más fejedelemtől és Erdélyország siatusaitól nyert, több biharmegyei hajduvarossal együtt azokért a szolgálatokért a mit a haza oltalmazására tett. Az okirat így végződik:

Világos tehát, hogy a szalontaiak Nemesi és Hajdui Szabadságokból s igazi Földes Uri Jussaikkól nem törvény útján hanem Tsak Parantsolat s így merő hatalom által vették ki. Arra nézve a felséges hazának, kinek szabadságaiért Eleink sok vért ontottak ki, alázatosan könyörgünk méltóztatassék minket is azon Privilegiális és Törvényes Jussainkban kegyesen visszatenni, hogy mi is mint igaz hazafiak, követvén Eleinknek ditséretes példáját, a többi Hajdu városokkal edjűtt, a Hazát és Szabadságit, akármely alkalmatosságokban minden külső és belső ellenségek ellen, hiven oltalmaz hassuk.

Pesth, 1. July 1799.

A Felséges Hazának, Tekéntetes Statusoknak és Rendeknek.

Alázatos hiv szolgái Nagy Szalontai Hajdunemesek és Lakosok.

NAPI HIREK.

Felhívás

Debreczen sz. kir. város nemes szívű hölgyeihez és férfiaihoz.

A váci orsz. siketnéma intézet 2 tanára és 6 növendéke (2 leány és 4 fiu) e hó 19-én — szerdán — érkeznek városunkba, bemutatni gyakorlatilag azt a tanítási módot, hogy miként lehet a beszéd és hallásadományával meg nem áldott szerencsétlen embereket állatias mivoltukból kiragadni, őket önmaguknak, hozzátartozóiknak és a társadalomnak visszaadni, a szépért, jóért fogékonytá tenni s a társadalomnak hasznos tagjává nevelni.

Fajdalom, a siketnémák kiképző intézete hazánkban oly csekély számmal van, hogy az ilyen szerencsétleneknek alig 10% részesíthető az oktatás áldásaiban.

Segíteni kell a bajon, a társadalomnak e téren tétlenkedni tovább nem szabad.

A körünkbe érkező 2 tanár ur, mint a hazai siketnéma oktatás ügynek érdemdu munkásai által tartandó előadás nem hasznosulésból, hanem oly czélből tartatik, hogy városunkban egy siketnémák részére felállítandó iskola érdekében mozgalmat indítsanak s a befolyó belépti díjakból annak alapját letegyék.

Lehetetlen, hogy Debreczen város nemesen gondolkozó hölgyei és férfiai magokért ne tennek az emberbaráti szeretet e magasztos eszméjét s annak megvalósítását filléreikkel elő segítsék.

Nem kételkedünk, hogy városunk nemes szívű hölgyei és férfiai át lesznek hatva az ügy nagyságáról, megértik a tanulatlan siketnémák panaszát és segítségére törekednek lenni az irgalomra annyira rászorultaknak.

Az előadás a városház nagytermében e hó 19-én (szerdán) délután 5 órakor veszi kezdetét.

Belépti-díjak: ülőhely 1 korona, állóhely 60 fillér, karzat 40 fillér.

Debreczen, 1902. február 17 én.

Az intézőség.

Rákóczi emléke.

Az a mozgalom, melyet a budapesti illetve egri ifjuság azért indított meg, hogy II. Rákóczy Ferencnek a nagy fejedelemlen emlékezete törvényileg glorifikáltassék, az ő collégium ifjusága körében is általános lelkedést keltett. Az ifjuság a napokban tart e dologban gyűlést, amelyen tárgyalni fogják a budapestieknek és az egri ifjuságnak átiratát, hogy egyhangulag mondják ki majd csatlakozásukat a magasztos czél érdekében megindult mozgalomhoz.

Mozgalom az alsónyirvidéki vízlecsapoló társulat ellen.

Értesítetnek mindazon debreczeni kasszáló és földbirtokosok, a kik a vízlecsapoló társulat visszaélései ellen a belügyminiszterhez felterjesztendő panaszos kérelemnek még alá nem irtak, de ehhez hozzájárulni kívánnak, hogy folyó hó 20 napjáig minden nap d. e. 3/4 12 órától d. u. 1 óráig a kérvényt aláírhatják dr. Király Péter ügyvédnek Széchenyi u. 19. sz. alatt levő irodájában.

A közigazgatási hallgatók kiképzése a tüzoltásban.

A belügyminiszter okos, hasznos újítást hozott be az országos jegyzői tanfolyamokon. A községek jövő fejének a tüzoltóképzéssel is meg kell ösmerkedniök elméletben, mint gyakorlatban, ez okból a jegyzői tanfolyamokon arra hivatott és érdemes szakerek fogják kiképezni és oktatni az ifjakat a tüzoltásban. Ez helyes és szükséges is, mert szomorú tapasztalatok bizonyítják, hogy egyes községi jegyzők a tüzoltói intézmény nemes, fontos és szükséges voltát nem ismervén, az ily testületek szervezésének ha nem is nyílt ellenségei de kerékkötői voltak. Most azonban a jegyzői kar jövő katonáinak alkalmuk nyílik megösmernedni, megbarátkozni a kiképzett tüzoltói intézmény üdvös mivoltával. A debreczeni közigazgatási tanfolyamon, a három hónapos tüzoltói képzésre a legkitünőbb szakembert, a kiváló debreczeni tüzoltó parancsnokot, Publig Ernőt nevezte ki.

Debreczeni székely-este.

Közeledik a napja azon hazafias, nemes és országos jelentőségű nemzeti mozgalomnak, melyet a Debreczeni Csokonai kör indított a pusztuló székelytestvérek ügyében. Még addig többször is lesz alkalmunk visszatérni e gyönyörű és üdvös példát nyújtó mozgalomra, mely méltó Debreczenhez, az ősmagyar város kipróbált hazafias érzületéhez, most az f. hó 23-iki székelyestének az immár hivatalosan is megállapított műsorát közöljük, melyen a székelység és nemzeti irodalmunk több kiválóságai fognak tevékeny részt venni. A debreczeni székelyest műsora ez:

1. Hadak útja. Irta és felolvassa: **Benedek Elek**, a Kisfaludy-Társaság tagja.
2. Erdély. Irta: Gyulay Pál, szavalja: **Pünköszt Gyula**.
3. Költemények. Irta és felolvassa: **Jakab Ödön**, a Kisfaludy-Társaság tagja.
4. A virrasztó. Elbeszélés. Irta és felolvassa: **Gaál Mózes**.
5. Költemények. Irta és felolvassa: **Benedek János**.
6. Székely dalok. Éneklő: **Székely Gyula** a debreczeni színtársulat tagja.

Eljegyzés.

Tafler Kálmán gazdálkodó leányát Irma kisasszonyt eljegyezte Atlasz Jenő ur Jász-Kiserről.

Református egyházi ülés.

A debreczeni ev. ref. egyház öszt. oszt. bizottsága 1902. év február hó 18-án d. u. 4 órakor az egyház tanácstermében ülést tart. Targy: Ösztöndíjak odaítélése.

A konyári fürdő új tulajdonosai.

Biharvármegye egyik legnépszerűbb fürdő helye, a Debreczenhez szomszédos konyári fürdő új tulajdonosok kezébe került. Fay Sándor eddigi tulajdonostól Préger Gyula és Freiburger Samuel budapesti lakosok vették át.

Adomány a Kossuth szoborra.

Egy lelkes magyar urinő, özv. Mura-Közy Károlyné 10 koronát adományozott a Debreczenben felállítandó Kossuth-szoborra.

Herczeg János tanító ur ugyancsak erre a célra 10 koronát adott, mely összeget Tóth Béla pénztárnok nyugtatóvány ellenében átvette.

A hü szolgálat megjutalmazása.

Darányi földmivvelésügyi miniszter me leg magyar szívet jellemzik és dícsérik azon pénzbeli adományok, azon díszes oklevelekkel való kitüntetések, melyekkel Darányi miniszter a magyar föld hüszolgáit tünteti ki. Vasárnap délelőtt ilyen megható ünnepegy folyt le a városháza nagytermében, ahol is Simonffy Imre polgármester, díszes közönség jelenlétében két régi hüszolgát, a magyarföld két régi munkásfiát tisztelte meg a földmivvelésügyi kormány pénzbeli jutalmával és elismerő díszoklevelével. Pecze István és Busi József névszerint ez a két derék öreg munkás polgár. Pecze István, mint Debreczen város hortobágyi híres törzsmenesének a számadó csikós gazdaja a nemes város szolgálatában töltött el 41 esztendő; — de ma is erős, a szolgálatra minden tekintetben képes, edzett pásttorember. A másik jutalmazott Busi József, Horváth István debreczeni föld birtokos polgárnál szolgált 43 év óta; tehát mindketten érdemesek és méltók a földmivvelésügyi miniszter 100-100 korona jutalmára és a remekbe rámozott díszoklevelére. Öreg Pecze István, a hortobágyi pusztá fia, talpraesett, rövid, de magyar s őszinte szavakkal köszönte meg a szép kitüntetést, hüsegüknek ezen elismerését. Valóban megható jelenet volt ez; de egyidejűleg meze mlítjük, hogy a hortobágyi nevezetes és tipikus öreg csikós gazdára, Pecze Istvánra még egy különös cikkben emlékezünk meg.

Hajótörés.

Nem valahol a zordon tengeren, de a debreczeni kollegium dísztermében történt vasárnap d. u. hajótörés. Degenfeld J. gróf és társai, mint már azt lapunkban jeleztük is, ugynevezett „debreczeni protestáns szövetséget“ akartak alakítani, aminek Debreczenben senki sem érezte szükségét és így természetesen és éppenséggel „nem sajnálatos“, az a befejezés, melyet egyik helybéli lapársunk ily meghatóan közöl a bukott mozgolódásról:

„A nemes és szép eszme tehát — sajnos — hajótörést szenvedett.“

Csöndes részvét kéretik.

Gyilkos, a ki önmagát vádolja.

Szombaton hírt adtunk, hogy egy asszony állított be a vármegyeház kapujába s azt kérdezte a kapustól, hol zárnak őt le, mert megölte az anyját. A hajdukáplár átadta asszonyt a rendőr őrszemnek, ki felkísérte őt a bünygyi osztályhoz. Végh Gyula a bünygyi osztály vezetője hallgatta ki az asszonyt, ki Jakab Jánosné t. poroszlói illetőségűnek vallotta magát. Előadta, hogy két évvel ezelőtt sógora Zsoltai Péter sógorával megfojtotta édesanyját és az örökségen megosztokodtak. Lelkiismerete azóta nem nyugodt, s ezáltal vél könnyíteni lelki szenvedésén, ha bevallja bűnét. Végh Gyula a bűnbánó asszony vallomásáról jegyzőkönyvet vett fel s letartóztatta s egyidejűleg táviratban kért a tiszta-poroszlói előjáróságtól ez ügyben felvilágosítást.

Adományok a népkönyhára.

A népkönyhára az elmúlt héten következő adományok jöttek be: A Matgít-fürdőben rendezett batyu-mulatság jövedel-

mében Trnka Gottlieb 50 kor., azonkívül 2 egész malacz, 1 tál malacz pörkölt, virsli, 1 tál hideg felvágott, 2 kilo só, 2 kl. liszt, Knoll Rudolfné 10 kor., azonkívül 1 tál káposzta, 1 drb. füstölt hus. Kereskedő ifjak önképző egylete 30 kor., Puky Gyula főispán, Takarékos és hitelintézet 20-20 kor., Tóth Ferencz nyug. jogtanár 15 kor., Dr. Kola Jánosné, dr. Tüdős János, Vecsey Zoltánné, Nagy Ferencz bankigazgató, Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester 10-10 kor., Komlóssy Arthur, özv. Kain Albertné, Bészler Károlyné, Mayer Emilné 5-5 k. Mogyorósi Mihályné 10 kilo liszt, 1 tál káposzta, id. Szathmári Gábor 3 kilo szalonna 1 tál káposzta, Kulesár Metzger Emilné 2 ko szalonna, fél liter csiga. — Együttal köszönettel nyugtatóványozom a takarékos és hitelintézet közgyűlése által a nögyileti árvaház részére küldött 20 korona adományt. Vegü amennyiben a népkönyha minél hossebb ideig való fentartása a n. é. közönség adományaitól van függővé téve, ismételten ezen adakozó közönséghez fordulunk, hogy adományokkal tegyék lehetővé a népkönyhának az onyhe tavaszi idők beálltáig való fentartását. — Szücs Kálmán nögyil. pénz.

Az angol klub

tegnapi 2 ik matinéján szép számú díszes közönség hallgatta a műsor élvezetes számaait Csiky Lajos tanár megnyitó beszédében scóthoni élményeiről beszélt érdekesen. — Pavelko Jolán urhölgy bravuros technikával s kiváló izléssel játszotta Moskovszky, Siending és Hentel egy-egy művet viharos tapsokat aratva. Aztán Jeney Ilona k. a. szavalta Edgar Poe és Longfellow egy egy költeményét correct kiejtéssel és hangsul o-zással, Dr. Balkányiné Bödy Ella, közbejött betegsége miatt nem működhetett közre, helyette Szombathy Margit k. a. volt szíves énekelni. A Pillangó kisasszony bölesödala után egy magnar dalt énekelt, gyönyörű hangjával kellemes énekével élénk tetszést aratott, Vegül Komlóssy Miklós a club titkárja tartotta szóval a közönséget. Szellemes előadásával élénk érdeklődést éiczeivel s találó megjegyzésével állandó derültséget kelte a hallgatóságban. — A legközelebbi matiné idejéről a lapokban értesítjük az érdeklődőket.

Az Alföldi Takarékpénztár közgyűlése.

Az Alföldi Takarékpénztár debreczeni részvénytársaság tegnap délelőtt rendes évi közgyűlést tartott Degenfeld József gróf elnöklete alatt a takarékdéztár piacz-utczai helyiségében. A közgyűlésen a részvényesek nagyszámban jelentek meg és egyhangulag fogadták el az igazgatóságának a szárszám adását és a nyereség felosztására vonatkozó javaslatát, továbbé a felügyelő bizottság jelentését. Az igazgatóság tagok közül Szántó Győző és Ormós Gábor kilépésüket jelentették a közgyűlésnek, de az ismét egyhangulag megválasztotta ökei. Választmányi tagok lettek Huflesz Kázmér, Lusztig Károly, Veszter Ignác és Palfy Gábor. Szóba került még a közgyűlésen Handel Vilmo ügyvezető-igazgató lemondása is. Handel 1903. január elsején tölti be igazgatóságának 30-ik évét. A közgyűlés ezt elismerve, Handelnek jelenlegi fizetését szavazta meg nyugdíjképen, mire a köznyülés 11 órakor véget ért.

Debreczeni rövid hírek.

Elfogott zsebtolvaj. A debreczeni zsebtolvajok királyát Sárkány Sándort tegnap bocsátotta szabadon az ügyészség s ma már ismét fogoly. A r. kath. temetőben Székely Mihályné zsebéből lopott ki 8 koro-

nát. Társai, akikkel nem akart osztozkodni, árulták el. — **Osszeesett az éhségtől.** A Csillag-utcán tegnap egy embert találtak eszméletlenül állapotban. A rendőrséghez szállították, hol hosszabb idő múlva sikerült életre kelteni. Korda Gábornak hívják s napok óta éheznek. — **Az erdő tolvajai.** Az apafája erdőből a híres Rostás cigány család 7 szekér fát lopott. A sorompónál elfogták a tolvaj cigányokat.

A filléregylet teastélye.

A debreczeni ág. ev. filléregylet úgy erkölcsileg, mint anyagilag lényesen sikerült teastélyt rendezett szombat este a Bika szálló dísztermében. Kedélyesen folyt a teaestély, melyet emelkedettebbé tett a Magyar zenéje. A táncz. a késő reggeli órákig tartott.

A mulatság sikeréről tanuskodik az alábbi fényes névsor:

Asszonyok: Géressi Kálmánné, Ormós Gáborné, Materny Lajosné, dr. Handtel Vilmosné, Benyáts Emilné, Székely Ferenczné, Teleky Béláné, Forgách Karolyné, Wegner Györgyné, Zatorszky Istvánné, ifj. Gyürky Sandorné, özv. Mentze Henrikné, özv. Boda Jánosné, dr. Szotyori Kálmánné, Farkas Ödönné, Molnár Lukácsné, Kinszy Barnáné, Szücs Jánosné, Stenczel Lajosné, Veress Bálintné (Hecszida), dr. Szalay Béláné özv. Molnár Mórinczné, Móriéz Ferenczné, Kemery Lajosné, Körner Gyuláné, Némethy Lajosné dr. Sebők Zoltánné (Deva), Farkas Albertné, Ács Nagy Józsefné, Szentessy Jánosné, özv. Szép Józsefné, Rubleky Ignáczné (N.-Károly) Borus Sandorné (H.-Bagos), Molnár Mihályné, Gréf Józsefné, özv. Antalovics Gyuláné, özv. Vértessy Lajosné, dr. Gáspár Gézánné, Lamberger Ignáczné, Harsányi Istvánné, Borossy Gyuláné, Györfy Aladárné, Vásáry Andrásné, Polster Adolfné, Bernáth Lajosné, Dobsa Sandorné, Károlyi Józsefné, Weisz Istvánné, Szigmeth Karolyné, Mayer Emilné, Jánossy Józsefné, Zelinger Edéné, Sarkady Gyuláné, Ferenczy Józsefné, Lukács Gyuláné, Kontsek Gézánné, Kovács Mihályné, Bakos Kálmánné, Dusa Istvánné, Tamásy Béláné (Uj-Léta), Böszörményi Mihályné, Futasi Józsefné, dr. Kérészy Zoltánné, Olah Ferenczné, Faucsovics Jenőné, Ungváry Mihályné, Riesz Henrikné, Dömsödy Imréné, Pongrácz Gézánné, dr. Cseszovák Karolyné, özv. Zivuska Ferenczné, Géhl Györgyné, özv. Kardos Imréné, özv. Horváth Mihályné, özv. Lőrincsik Lászlóné, Boros Jánosné (Nagy-Károly), Kubassy Gusztávné, Lux Albertné, Herdliczka Béláné, Dusa Józsefné, Kalicza Vilmosné, Péntek Ferenczné, Dóczy Gedeonné, Ekli Jánosné, Hegyi Jánosné, Tóth Lajosné, Szücs Elekné, Raics Lajosné, Heykal Edéné, Hetey Ignáczné Marossi Péterné, Bisothka Gáborné, Tamásy Béláné, Csáthy Karolyné, Tóth Kálmánné, Thieszen Arthurné, Derzsi Lajosné, Honis Józsefné, Zsolnay Péterné (Nagy-Várad), Füleky Pálné, Nagy Gyuláné, Aszlányi Jánosné, Aszlányi Andrásné, Dajna Miklósné, Koncsak Kornélné, Kondor Kálmánné, Kondor Lajosné, özv. Domokos Kálmánné, özv. Brunner Edéné, Donogán Istvánné, Bárdos Gézánné, Szücs Elekné stb.

Leányok: Donogán Bella, Kovács Karolin, Jóna Erzsike, Szotyori Ilona, Kezény Vilma (H.-Hadház), Kiss Ida, Farkas Annus, Farkas Mariska, Molnár Mariska, Csiky Jolán, Szücs Margit, Czeglédi Terike, Györfy Ida, Stenczel Laura, Stenczel Vilma, Molnár Mici, Horváth Irénke és Gizi, Ring Ella, Möriz Erzsike, Materny Gizella, Kemery Vilma, Kiss Rózsika, Körner Iduska, Némethy Adelaid, Ács Nagy Eliz, Ács Nagy Ilona (Nádudvar), Szentnassy Ilus,

Markovics Rózsika és Ilonka, Kondor Erzsike, Koszteleczy Kária, Egman Margit, Szép Margit és Mariska, Géhl Mariska, Borus Ilona (Haidu Bagos), Molnár Ilonka, Antal Gizike és Ilonka, Baksay Ilona (Nagy Káta), Vásáry Erzsike, Bernáth Gizella, Sigmeth Frida, Bod Teruska, Ferenczy Ida, Kovács nővérek, Futasi Ilona és Izabella, Péter Mariska, Gréf Ida, Pongrácz Piroska, Kemény Gizella (Nagykároly), Kerkes Gizella (Nyiregyháza), Zivuska Irénke, Mariska, Horváth Mariska és Böske, Diószeghi Gabriella, Lőrincsik Bözsi és Gizike, Boross Bella (Nagykároly), Szteló Erzsike (Stoosz), Hetey Margit, Benyáts Erzsike, Benyáts Nelli (Besztercebánya), Bézler Emma (H.-Nánás), Székely Mariska, Kubassy Zsenike (Nyiregyháza), Lux Olga, Herdliczka Ilonka, Ekli Erzsike, Raics Erzsike, Bisothka Julia és Róza, Csáthy Irma, Zelinger Vilma, Kelemen Erzsike, Honis Anna, Aszlányi Mariska, Kálmán Erzsike, Bárány Klárka (Zilag) stb.

Értesítés.

Beküldetett: Alólirott választási bizottság ezennel értesíti a debreczeni izr. hitközség t. tagjait, hogy az 1902 évre érvényes választói névjegyzéket összeállította és f. évi február hó 23-ikáig a jegyzői irókában (József kir. h. u. 26 sz.) közszemlére kitette, mely idő előtt a netaláni kihagyások vagy jogtalan felvételek elleni felszólítások ugyanott benyújthatók. Debreczen 1902. február hó 16-án. A választási bizottság.

Dobó szobor.

Örömmel hozzuk hírül, hogy az egr. hősöknek emelendő szoborra az adakozás az ország minden részében serényen folyik. Hogy az eszme a művelt magyar társadalom szívében minő rokonszenvre talált, az eddig begyűlt összeg már is fényesen igazolja. A többek közt, különösen Karczag város lelkes közönsége jött elő dicserettel érdemlé példával, mely magán a Dömötör György hittanár gyűjtőiben 263 korona 42 fillért adományozott az emlékszoborra. Egyébiránt a honszeretet igaz érzésétől áthatott, szép köszönő levelet, melynek kapcsán a derek lelkész ur e gyűjtés eredményéről a Nagy-Kunság cz. lapban nyilvánosan beszámol. Ide iktatjuk:

Dobó szobor!

Az egr. hősöknek is szobrot emel hát a háias utókor! Ennél szebb és magasabb feladatot nem tűzhetett volna mag elé az új század küszöbén Dobonak városa. — Szobrot emelnek a dicsőknek, a kiknek egyedül köszönhetjük hazánk megmentését. Szobrot állítanak a halhatatlannak, akiknek önfeláldozása tartotta fenn számunkra a magyar nevet. Szobrot emelnek az egr. nőknek, akiknek hősiessége, vitézsége páratlan a történelemben.

Már-már feledés borult emlékezetükre! Ki tudja m. sors éri a törökverő hősök szendergő porát, ha most fel nem buzuulnak Dobó unokái. Most midőn az érseki széken egy Samassa ül, a kinek hazafisága, igaz magyarsága seplőtlenül áll eszünk s szívünk előtt s e gyáve korban épp oly ritkaság, mint az egr. hősök kitartása volt egykoron.

Megmozdult Eger városa. Vele együtt megmozdult az egész ország s megdobbant minden honfi szív. Az egriek szólnak. Lelkes szavuk visszhangra talált mindenütt széles e hazában. Itt az alföldi rónán, Karczagon, eljutott mindeki szívébe s meghozta áldosatát e városnak apraja, nagyjagazdaga, szegénye egyaránt.

Midőn a gondjainra bizott gyűjtés

eredményéről most e lap hasábjain a nagy közönség előtt beszámolok, az az óhajtam, vajha mindenütt oly szépen nyilatkoznék meg az egr. hősök iránt a honfiai szeretet és háláérzete, mint a mily szépen itt Karczagon megnyilatkozott.

Éljenek az egriek, akik mindig előljárnak a hazafiságban.

Dömötör György,
rk. hittanár.

Ne taposd lábbal, mit Isten neked a természetben neked nyújtott, miként azt itt következő levelek bizonyítják. (Az eredetieket mindenki megtekintheti.) És pedig:

M. polgármester ur, M.-ben írja: Tisztelettel kérem, küldjön nekem még 5 csomag „Pectora“-t katarrhus és köhögés ellen való használatra. Az első küldemény használata után fordulat állott be a javulás felé.

B. dékán ur, R.-ben írja: Kérem sziveskedjék hasonló mennyiségű „Pectora“-t utánvétellel nekem küldeni. A thea oldja a nyálkát és szomszédomnál jót tett.

B. G. ur, N.-ben (Bajorország) írja: Igen kérem, sziveskedjék nekem utánvét mellett újból 10 csomagot az ön „Pectora“-jából küldeni, mert az igen jót tesz nekem 25 éves bajom ellen és még folytatódólagosan használni akarom, a theát, minthogy már régóta szenvedek asthmában és ma már 71 éves vagyok.

G. ur, H.-ban írja: Küldjön nekem posta fordultával 19 csomagot az ön „Pectora“-jából; én már 1895-ben vagy 96-ban is jó eredménnyel használtam. Előre is köszönöm és üdvözlöm.

A. P. ur, P.-ben, Oberlausitz. Kérem nekem postafordultával 5 csomagot az ön kitűnő „Pectora“-jából küldeni, használni akarom gégekatarrhusom ellen. Mult ősszel az orvosok által eredmény nélkül kezelt tüdőcsucsakatarrhusom ellen nagyon jó szolgálatot tett.

Hogy igazi, valódi „Pectora“-t kapjunk, tessék a Diána gyógyszerárhoz Budapest, Karoly-körút 5. sz. fordulni, mely azt csomagként 2 koronáért küldi meg.

SZINHÁZ.

Tapolczay Dezső vendégjátéka.

Szombat este lépett fel másodszor Tapolczay Dezső a vigszínház jeles művésze, a debreczeni közönségnek egy időben a legkedveltebb színésze. Az utolsó pillanatban határozta el Tapolczay, hogy másodizben is fellép. Utazása közben annyira berekedt, hogy már szombaton délelőtt és délután is mindenfelé beszélték, hogy Tapolczay nem lép fel. De ő nem akarta megfosztani a közönséget az élvezettől, gyönyörtől — fellépett és eljátszotta a kis mamában Valentint. — Nem nagyon vehették észre a rekedtséget, de ha úgy is lett volna, feledtette volna, az ő utólréhetetlen művészete, melylyel ezt a szerepet megjátszotta. Nagyobb művészettel már nem lehet Valentin szerepét megjátszani, mint ahogy Tapolczay játszotta.

Tapolczay nagyon szeretheti ezt a szerepet, mert csak így lehet az, hogy az igazi Valentint olyan érzéssel, annyi bensőség, melegséggel játszotta. A vigszínházi gardának eme jeles, kiváló fiatal szeretetreméltó művészet szereti nagyabecsüli a mi közönségünk. Ezek után nem csodálkoztunk azon sem, hogy a telt ház közönsége olyan tüntető rokonszenvvel jutalmazta nyílt színen, felvonás végeken. Kellemes két est emlékeit hagyta itt Tapolczay.

A mieink közül is többen kitétek magukért. Első sorban az aranyos kis mama, FáyFlóra, Nagy Gyula, Odry Árpád, Szőke Sándor, Takács Mariska, Pavay Ilonka. Az előadás egyike volt a legjobbknak. (I. J.)

A trieszti munkásforradalom.

Trieszt, febr. 15.

(Harcz a katonák és munkások között.)

Röviden lapunk is jelezte azt a borzasztó vérontást, mely Trieszt utcáin zajlott le; ahol is a tengeri munkások, hajófütek és tengerész legények sztrájkja valószínű forradalomra fajult el Midőn ugyanis a kirendelt katonaság egy csoportja a zavargóktól megtámadta talán a tulbuzgóságtól, talán a szenvedélytől elragadtatva, időelőtti fegyverét használta és gyilkos golyókat lött a dühöngők és ártatlanok nagy tömege közé, ez a remület csilapító ereje helyett valóságban fellazította a triesztieket. A katonaság és polgárság között a legvéresebb, iszonyatos utcái harcok folytak le, mely harcoknak a halottjai és sebesültelei e-csatater áldozataihoz méltó nagy számuak.

Azóta ostromállapot van hirdetve Triesztben, noha a sztrájkolók kívánságait is teljesítette a Lloyd-társaság, így tehát a sztrájkolók diadalmasok voltak; de hogy e trieszti véres napok visszahatása a tengeri kikötővárosban és környékén fenmarad, hogy azt politikai izgatásokra és ellenszenv szítására is felfogják használni — kétségtelen; de kétségtelen az is, hogy a katonai fegyver használatra vonatkozó, elavult és kegyetlen rendelkezéseket, mely a katonaságot a czopf hóhéri vak eszközüvé süllyeszti, reformálni kell.

A trieszti véres napok részletesebb története ez:

(Az első sortüz.)

A Piazza Granden történt szomorú esemény híret már tegnap szétvitte a táviró a világ minden részébe. Megdöbbentő esemény volt ez és a szemtanúk nem győzik eléggé elmondani a vérfagyasztó jeleneteket. A munkástömeg, amely a Piazza Granden táborozó katonaság hatába került, rendületlenül, halált megvetve ment előre. Egyszerre harsány vezényszó hangzik, egy század katonaság hirtelen megfordul és mint valami ércfal áll a tömeg elé. Egy nő halad a tömeg élén és ernyőjével egy furia dühösségével rávág Köppel 97. gy. ezredbeli főhadnagyrára. A tisztnek leesik a sapkája, utána nyúl, a következő pillanatban pedig eldördül a század lövése. Golyók fűtyülnek a levegőben. Emberek roskadnak le jajkiáltással. Egy munkás, aki felgombolt kabátjával és inggel szegte mellét a katonaságnak, véresen, holtan rogyott össze. A tömegből ily kiáltások hangzottak fel:

— Assassini! (Gyilkosok.)

Nagy zavar támad. A tolongásban néhány öreg ember és fiatal nő elesik. Nemsokára a katonaság megtisztítja a Piazza Grandet.

Hivatalosan ma úgy magyarázzák a véres eseményt, hogy a század altisztje, a mint azt látta, hogy a tiszt a sapkájaért lehajol, azt hitte, hogy ködobástól megsebesült és tüzet vezényelt.

A halottak száma a tegnapi nyolczon kívül még 3, tehát összesen 11 halottja van a zendülésnek. 23 ember súlyosan megsebesült, 78 pedig könnyebb sérült.

Nevezetes, hogy mikor a Piazza Granden levő század lött, a lövés zajára a színházterén tizenkét katonára lött a népre, mely a régi tőzsde épület előtt csoportosult. Több ember súlyosan megsebesült. Egy leány éppen beakarta csukni lakásának ablakát, amikor egy golyó a fején talalta. A régi tőzsde postahivatalában egy az ablakon áthatott golyó megsebesített egy postahivatalnokot, aki éppen elakarta hagyni a szobát. Egy másik golyó a falba furódott. A sortüz után Schramék főhadnagy oda-

sietett a katonákhoz és felvilágosítást kért a lövöldözésről, amelynek hírszerint nyolc ember élet esett áldozatul. A katonai hatóság a színházterei lövöldözés dolgában szigorú vizsgálatot indított.

Hogy mennyi munkás volt tegnap Trieszt utcáin, nem esoda, mert a Politeana Rosselli nevű nagy színházban, hol a munkások gyűlése volt, négyezer ember volt jelen. Ezekhez az utcán mások is csatlakoztak. A rendőrfőnökséget is megakarták támadni a feldühödt tömeg, de az utcán czirkáló őrző-
rat szétkergette a tüntetőket.

Később katonaság zárta el a San Nicoló-utcát, valamint azokat az utvonalaikat is, amelyek a helytartó palotájához vezetnek. Erre a zajongók San Luigi felé indultak, egy részük pedig az ó város felé tartott és utközben az utca lámpáit és a házak ablakait sorra mind beverték. A tegnapi zendülés következtében hatvanhét embert tartóztattak le csődület okozása vagy elleenszegülés miatt.

(Vihar előtt.)

Az éjszakán át nem történt semmi. A város egész délelőtti nyugodt volt, azonban a tegnapi nap hatása meglátszott a város mai képen is. Mindenfelé bevert ablakok vannak, néhány élelmiszerárúító bolt kivételével. Ujság már két nap óta nem jelenik meg Triesztben. Számos apróbb katonacsapat járja be a várost. Délelőtti Görzböll nyolcz század katonaság érkezett ide. Ma is esős volt az idő mint tegnap, de azért az utcák élénkek. A középületek és a város más fontosabb pontjait katonaság tartja megszállva.

A kikötőben minden csöndes. A tengerentuli postaforgalom szünetel. Hivatalos tőzsdeforgalom sem volt ma. A tegnapi zendülés, mint tudva van, az osztrák Lloyd-társaság munkásai okozták. Először a fűtek hagyták abba a munkát, úgy, hogy a Lloyd-társaság kénytelen volt Alexandriából negyszáz munkást hoztatni. Később azonban a matrózok is csatlakoztak a sztrájkhoz, mire természetesen a szabályszerű szolgálat teljesen megszűnt.

A Lloyd-társaság és a mások részéről kiküldött választott bíróság tagjai ma délelőtti gyűltek össze tanácskozára. A bizottság tagjai a Lloyd-társaság Coglievina iparfelügyelő, Budnich kereskedelmi tengerészeti kapitány, Dussich gépészmérnök. A munkásokat Učekar, a tegnapi munkásgyűlés elnöke, Oliva betűszedő és Chiussi mechanikus képviselik. Ellenbogen bécsi szociáldemokrata képviselő is, aki báró Call kereskedelmi miniszterrel már tegnap tárgyalt, ma ide érkezett. Mivel Bécsből a kormánytól utasítás érkezett, valószínű, hogy a Lloyd-társaság engedelményeket fog tenni, amit délután öt órakor fognak publikálni. Előrelátható, hogy a munkások követeléseinek legnagyobb részét teljesíteni fogják.

A városban egyelőre teljes csönd uralkodik. A vidékről igen sok szlovén özönlik a városba; mertattól tartanak, hogy a szlovének és olaszok közt összeütközésre kerül a dolog.

(A gyászbaborult város.)

Délfelé az egyes ablakokba, háztetők-re és üzletek utcái lámpáira fekete kendőket kezdtek kiaggatni. Csakhamar a tömegek azt kívánták, hogy ez általánosan történjen. A város és a külvárosok sok házán, ahol ezt a követelést nem akarták teljesíteni, bezúzták az ablakokat.

(Újabb vérontás.)

A helyzet ma délután 3 órától 5 óráig volt a legaggasztóbb. Délután 3 óráig a

sztrájkolók farkasszemű néztek a katonasággal, de csöndesen viselkedtek. Valamivel 3 óra után az egész városban mindenfelé megtámadták a csoportokat. Mintha megállapított jelre történt volna. Az utcákon valósággal harc kezdődött. Mindenütt kövel hajigálták meg a katonákat. Minduntalan haliatszottak a legtávolabbról a lövések. Hogy mennyi az elesettek száma, még nem tudják. Nem messze innen a tömeg a csapat élén felismerte azt a tisztet (még nem biztos, hadnagy-e, vagy főhadnagy) aki tegnap a Piazza Grande-n sortüzet vezényelt. A sokaságból az asszonyok előre tödült és szidta a tisztet:

— Leányra kardot emelt, gyáva! Boszu! Boszu!

A legborzasztóbb volt az összeütközés a halottasház körül, a hová a tegnap és ma elesetteket vitték. 4 órakor a sztrájkolók beakarták törni a halottasház kapuit és megrohanták a katonaságot, amely megszállotta a házat köröskörül. Először sikerült a tömeget szuronyokkal visszazorítani. Aztán még néhányszor ismétlődött a támadás. Temérdek sokan megsebesültek. A sztrájkolók halálmegevetéssel rohantak a szuronyok közé.

(Roham a katonaság ellen.)

A tömeg hadonászva, fenyegetőzve körülfogta a kis csapat katonaságot, a tiszt látva, hogy eleje veszedelemben van, revolvert rántott és a sokaságra lött. Egy leányt a lábán talált a golyó. Erre a tüntetők bosszút libegve, rárontottak a csapatra. Az utcasarkon egy körakás volt, mert az utcát kövezték nemrég, a sztrájkolók főszedték a nagy ködarabokat és a katonákra zudították. A csapat parancsnoka ekkor tüzet vezényelt. A lövések eldördültek. Rettenetes jajveszékélés támadt.

Igen sokan megsebesülve fetrengtek a földön. Még nincs megállapítva, hogy hányan haltak meg. A sortüz után a sztrájkolók széjjeloszlottak.

(A Piazza Catarinán.)

A Catarina-téren és Antonius-utcában is véres összeütközések voltak a nép és a katonaság közt, közvetlenül a választott bíróság ítéletének kihirdetése előtt. A korzóról jövő 47. ezredbeli századot kövel dobálták. A katonaság szuronytszegezve szétkergette a tüntetőket. A Catarina-téren a tömeg szembeállott a 97. ezred egy századával, melyet Koeppel főhadnagy vezetett. Ő volt az, aki tegnap sortüzet vezényelt. A tömeg itt is felismerte a főhadnagyot és szidta:

— Gyáva! Lövess agyon bennünket!

A sztrájkolók köveket dobáltak a katonákra. A főhadnagy szurony rohamot vezényelt, és az Antonius templom felé szorította a tömeget. Itt a sokaság megint megrohanta a csapatot. Erre Koeppel főhadnagy két vaktöltéses sortüzet adott. Ez nem használt. A sztrájkolók már egészen a csapat közelébe férkőztek. Ekkor a főhadnagy élesen töltöttest és sortüzet vezényelt. Kettőn, köztük egy asszony, holtan rogytak össze, harminezen megsebesültek. Időközben ide is megjött az ítélet híre a tömeg eloszlott.

Délután 4 órakor a Piazza Santa Catarina és a Piazza San Giacomo közt a korzón a tömeg közt, mely kövel dobálta ama házak ablakait, melyeken gyászjel nem

volt kitűzve és szétrombolta az utcái lámpákat és a katonaság közt összeütközésre került a dolog, miközben az utóbbi kétszer sortűzet adott. Röviddel ezután a tüntetők a Piazza Ponte Rosson a csatorna mentén egész a San Antonio templomig lerombolták az összes gázoszlopokat és meggyújták a kiömlő gázt, ugyanígy a Piazza Nován és a Via Nován is.

Itt is kénytelen volt a katonaság tüzelni. Időközben a Via delle Posten is lerombolták a gázlámpákat és darabonként a csatornába dobták. A via Barrierán, midőn azt a katonaság szuronnal megtisztította, több ember megsebesült. A polgármester, aki elnöke a választott bíróságnak, 5 órakor kihirdette, hogy a Lloyd és a sztrájkolók képviselőiből egybeállított választott bíróság a sztrájkoló fűtők követelése értelmében döntött. A városi tanács mai ülésén elhatározta: 1. Tiltakozást küld a miniszteriumhoz. Az összes letartoztatottak szabadon bocsátását követeli. 3. Az elesettek temetési költségeit követeli. 4. Tízezer koronát ad a tegnap elesettek hátrahagyott családtagjainak.

(A harmadik összeütközés.)

A harmadik összeütközés egy szűk sikátorba történt, amerre egy katonacsapat elhaladt. Egyszerre kinyiták az ablakok és középor hullott a katonákra. A házfedelekről cserepet, téglát hajigáltak le a csapatra. A katonák az ablakokba löttek. Egy asszony és egy gyermek halálosan sebesült meg.

Öt órára jart az idő. A veszedelem nőttön-nőtt. A polgárság rettegésben volt, hogy estére általános lesz a vérontás.

Este nyolc órakor a Via Valdirivon egy ember az ott posztoló rendőre revolverből háromszor lőtt. A rendőr holtan rogyott össze.

(A megváltás órája.)

Ekkor ütött a megváltás órája. A választott bíróság, mely egész délután ülésezett, befejezte tanácskozását. Ekkor megjelent a városháza erkélyén a podeszta s egy iv papiroshól felolvasta a bíróság határozatát, amey szerint a sztrájkolók összes követeléseit teljesíteni fogják. Aztán összehajtogatta a papirost s lekiáltott:

— Most hát rendben van minden!

Csak kevesen voltak a Piazza Grande-n, mert a belé torkoló utcákat elzárta a katonaság.

Az ítélet hire gyorsan terjedt el a városban. Mindenfelé nyugalom állott be. A katonaság elvonult.

Kérdés, vajon a csönd és nyugalom tartani fog-e egész éjjel?

A sztrájkolók a határozat kihirdetése után a munkásindulót énekelve, fehér zászló alatt vonultak végig az utcákon. A városi tanács azt táviratozza a kormánynak, hogy a **hatóságok tulságosan elhamarkodva és meggondolatlanul jártak el.**

(A nyugalom helyreáll.)

Estére ismét helyreállt a nyugalom. A várost katonai őrzéssel járják be. A választott bíróság ítéletének közzététele, amely szerint a sztrájkoló fűtők követeléseit teljesítik, általános megnyugvást keltett. Egyes tereken, amikor az ítéletet kihirdették, a közönség tapsal fejezte ki tetszését. — A szociál-demokrata-párt holnapra olasz, német és szlávnyelvű falragaszokat készít elő amelyekben a sztrájkolókat felszólítják, hogy álljanak a kis mértékű munkában. Ma este 700 főnyi gyalogság érkezett ide Laibachból.

(A választott bíróság határozata.)

A Lloyd és a sztrájkoló fűtők képviselőiből a podeszta elnöke alatt egybeállított választott bíróság a következő határozatot hozta:

1. Ha feltétlenül szükség van akár utcákban, akár a szárazföldön rendkívüli munkákra, a fűtőket a társaságnak kárpótolni kell az óratöbbletért.

2. A Lloyd társaság köteleztetik, hogy a fűtők munkaidejét a kikötőben való tartózkodás alatt 10 órában, még pedig reggel 7 órától délután 5 óráig, beleértve egy félórát reggeli szünetet és másfél órát déli szünetet, utközben pedig nyolc órában állapítsa meg.

3. Feleltetik a kormány, hogy a tengerész rendtartást haladéktalanul módosítsa oly értelemben, hogy az éjjeli őrség kötelezettségét a legénységre nézve Triesztben a feltétlenül szükségesre korlátozza és hogy nevezetesen a fűtőket nevések fel tekintettel különösen farszóló szolgálatukra, a hajókon éjjel való jelenlétől, mialatt a gőzös a trieszti kikötőben van.

(Ostromállapot.)

A Triesztben előfordult újabb zavargások következtében, melyek már a lázadás jellegével bírnak, legfelsőbb jóváhagyás után a minisztertanács határozata alapján az 1869. május 5-iki 66. számú törvény értelmében Trieszt városára és vidékére kivételes intézkedéseket tettek. A kivételesrendszabályok által az állami alaptörvénynek az állampolgárok általános jogaira vonatkozó 12. és 13. cikket és részben a 8. cikket felfüggesztik és ezáltal megadják a hatóságoknak a törvényben előírt felhatalmazást az egyesülési jog, a sajtó, valamint a kiutasítási jog tekintetében. A közrend és közbiztonság fentartására a szükséges katonai intézkedéseket megtették. Szükség esetén statáriumot rendelnek el.

(Az áldozatok.)

Konstatálták, hogy eddigelé 15-ten haltak meg. Minden házon gyászlobogó van.

CSARNOK.

Vaterloo.

Eckmann—Chatrián elbeszélése után fordította: ifjabb Móríc Pál.

Most pedig a bucsu napjára visszatérve, nem hagyható figyelmen kívül, hogy mi az ostromzárlat óta vasárnap is dolgoztunk, mivelhogy Goulden ur maga is szolgálatot teljesítvén a bástyán az ágyuk mellett, a mesterséget elhanyagolta, így hát most kikellert pótolni a mulasztásokat. . . Mint rendesen, most is, tüzet gyújtottam a kis tüzhelyünkön; a reggeli készítése az én feladatomból volt. A nyitott ahlakon át behalatszott az utcák zsibongó zaja.

Goulden ur az ablakhoz könyökölve bámult kifelé.

— No nézd, minden bolt ajtó csukva a vendéglőket, a korcsmákat kivéve. . .

Az öreg ur kacagott. Majd kérdést intéztem hozzá:

— Goulden ur kérem! Hát mi kinyissuk az üzletet? Még sok kellemetlenségünk származhat miatta?

Az öreg ur elbámulva fordult felém.

— Hallod-e Józsi fiam? Semmi panasgom ellened. Igazi jó fiu vagy, hanem a jellemerőd gyöngé. Hát már miért csuknánk mi be a mi kirakat ablakunkat? Mert hogy az ur hat nap alatt teremtette a világot és a hetedikén megpihent? Amde mi nem vagyunk világteremtők, sőt ugyan dolgoznunk kell, hogy megélhessünk. Hisz ha mi üzleti számításból csuknánk be az üzletünket, hogy alszenteskedést komédiázva ajánljuk az üzletünket, az volna csak az igazi komizság, a mi nyereszkeskedő alszenteskedésünk. Már Józsi fiam gyakran nem gondolod meg a szót.

Magam is beláttam a hebe hurgyaságot, azért így válaszoltam gazdámnak:

— Hát hagyjuk is inkább nyitva a kirakat ajtót, hisz azon senki sem botránkozhat meg, ha látják, hogy mi itt órát áru-lunk.

Alighogy asztalhoz ültünk. Grédi néni is megerkezett Katiczámmal. Katicza a XVI Lajos gyászmiséje alkalmából feketébe volt öltözve. Piczi kis fekete csipke bóbítát viselt és jó szabású fekete ruhában ékeskedett, a mi felette illett fehér, rózsás, gyöngé orczájához. Szinte hihetetlennek tetszett, hogy ő az én mátkám. Nyaka a frissen esett hónál fehérebb volt. Piczi ajka, kis rózsás álla, mély kék szemei, szöke haja, mind csodálatba ejtettek. A szépsége még ilyenekképpen sohasem tűnt fel előttem. Szokatlan csodálkozásomat látván, kacajra fakadt. Majd így szólítottam:

— Katiczám! Oly szép vagy, hogy megse merlek csókolni.

— Ó, mint a rózsza felpirult a kedves lelkem és szólt, azért ne tartóztasd magadat.

És midőn vállamra hajolt, oly bensőleg, oly hosszasan csókoltam az édest, hogy Goulden apó és a néném kacagva tekintettek össze. Nem bántam volna, ha arrébb estek volna is tőlem. Szerettem volna ismét bevallani Katiczámnak, hogy most még inkább szeretem, hogy ezerszer és ezerszer is feláldoznám életemet érte, de ezt így tanuk előtt még sem tartottam illendőnek. Egész elérzékenyültem.

A nagynéném szinte feketébe öltözött ki. Imakönyvet szorongatott a hóna alatt.

— Gyere hát fiacskám! csókolj meg engem is, szólított a néni, hisz magad látod, én is épu gy feketébe vagyok öltözve, mint Katicza.

Megesókoltam. Goulden apó pedig a reggelt ajánlotta fel.

— Az már rendbe van, hogy együtt ebédelünk. . . De addig is falatozzanak most valamit.

— Már reggeliztünk, a néni köszönte a meghívást.

— Nem tesz semmit. . . Ez a bucsujárás Isten tudja meddig tart. . . Addig sokat kell talpálni. Szükség van az erőre.

Hát leültek. Nagynéném a jobboldalamra, Katiczám a baloldalamra ült, Goulden apó szemközt velünk. Elfogyasztottunk egy palack jó bort is. Grédi néni folyton a nagy-szerű bucsut dicsérte. . . Hogy a környékről legalább is huszöt plébános gyűlt be. Maga a vierwindeni plébános, Hubert főtisztelendő ur is bejött. . . A legnagyobb tábori oltárt pedig a lovassági kaszárnyával szemközt állították fel. Ez a tábori oltár még a háztetőknél is magasabb. A szálfairól fekete lobogók, szövetek lobognak. És az egész oltár is merő fekete szövettel van bevonva. . .

Igy beszélt, beszélt a néni, mi pedig Katiczámmal egymást bámultuk és csak magunkban fohászokdtunk:

— Uram Isten! Vajha megerkezett volna már ez az engedély levél; hadd mehetnénk az esküvőre.

(Folyt. köv.)

Nyiltér.*

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Alábbiakban vagyok bátor egy különös esettel megismertetni Szerkesztő urat, mely mint magyar iparost nagyon elkésérít, hogy hazánkban a magyar iparnak minden lehető akadályokat tegyék elebe, kiindulva fővárosi, helyi és más lapokban levő hirdetésekéből, amelyek az én szakmamba vágnak, mint ezakrás olvasva ezen hirdetéseket és Dr. Burger Péter ur figyelmeztetése alapján a mindenki által ismert pemetefü czukorkát készíteni és azt Borsi-féle pemetefü czukorka nev alatt készítettem és hoztam forgalomba 2 éven keresztül, anélkül, hogy valaki figyelmeztetett volna. — Készítettem és eladtam mindezeideig migy egy vidéki gyógyszeresztől felszólító levelem kaptam, hogy ezen czukorkák készítése és forgalomba hozatala csakis gyógyszereszek által eszközölhető, Ennek alapján több helybeli orvos urat megkerdezve, de különösen dr. Burger Péter urat, a mennyiben az ezme amugy is tőle eredt, mitévő legyenek, kérve őt, hogy amennyiben ezen czikk állítólag csak gyógyszereszek és orvosok által készíthető, engedje meg, hogy azt neve alatt hozhassam forgalomba amit ő végre hosszas meggondolás és az ügy utanjárasa után nevezett orvos ur közjegyzői okirat alapján megengedte és föl, hatalmazott, hogy készítményemet neve alatt forgalomba hozhassam, kikötve azonban, ha az orvos szövetség másként határozna, ő visszalép.

Most jó azután a bonyodalom. Dr. Burger ur az egész dolgot történelmi hűséggel bejelenti a szövetségnek, kérve, hogy ily nagy horderejű hazafias vállalkozástól ne vonja meg a szövözetet partfogását, de mindenesetre engedje meg dr. Burger ur nevének használatát.

A debreczeni orvos szövözetet erre minden érv es tekintet mellőzésével keményen eltiltja Dr. Burger urat, nevé, mint a szövetség mondja, reklam czélra felhasználni (Dr. Burgdr ur sajátzavai) sőt midőn o arra késznek is mondja magát és csupán arra kéri a szövetséget, hogy vele együtt ne károsítsák egy iparosnak érdekét, ki nyíten-kepen jöhizeműség és hazafiassaganak aldozata azt mint a szövetségre nem tartozó magánügyet elutasítottak. sőt a városi tiszti főorvos ur bejelentese alapján készítményemet, mint titkos öszszetételű gyógyszert a rendőrséggel elkoboztatta, a melyet én határozottan visszaütasítottok, amennyiben mindenik dobozon a pemetefü czukorka nev olvasható.

Nem tudom haragom, vagy banatom nagyobb e, hogy egy olyan hazának vagyok hű fia, mely saját polgari érdekét lábbal tiporja a mas külföldi készítményeknek előnyöre, ertsen meg jól tek. Szerkesztő ur, hogy ezen készítmények oly nagy számmal özönlenek be, hogy a lapok hasábjainak egy tized része hirdetésekkel vannak telve és hirdetéseikben minden képtelen dolgokat hoznak fel és hirdetnek és ebből kifolyólag ugy a gyógytárak, mint a gyógyáru kereskedések ezen cikkeket raktaron tartják a nagy közönség kedvéért és mindezekre az illetékes hatóságnak a figyelme ki nem terjed és el nem koboztatja, (mert német.)

Miert legyenek éppen én az az ember, a kinek készítményét a rendőrség elkobozza, (mert magyar), tisztelettel kérem tehát az igen tisztelt Szerkesztő urat ezen ügyemet, mint más uton el nem intézhető a nyilvánosság elé hozni es bírálja meg ezeket a

* E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

nagyközönség, hogy egy magyar iparost ilyen sérelmek érhetik-e? — Legyen segítségemre, és nemcsak én, de az összes iparosok hálásak lesznek a hazai ipar érdekében tett lépésekért.

Kitünő tisztelettel
Borsy Lajos.

Uj gőzmalom! Van szerencsém a n. é. közönségnek szives tudomására hozni, hogy Debreczenben a volt sertésvásártéren, a Bárány korcsma átellenében, egy a maikornak megfelelő a legjobb berendezéssel ellátott **uj gőzmalmot és olaj malmot** állítottam fel. Az őrlető közönségnek tehát a legjobb alkalma nyílik, buza, rozs, tengeri és többi terményeit **olcsón és kitünő minőségben** nálam őrletni, főfeladatam oda irányul, hogy a t. cz. közönség lelkiismeretes és pontos kezeltetésem által minden tekintetben kielégítve legyen ugy az átadott súly, valamint a termények **eredeti minőségben** feldolgozott őrleményekben való visszaadása által. A t. cz. közönség b. partfogását kérve kiváló tisztelettel **Rosenthal Dániel.** Liszt, korpa, dara eladás a malomban kicsinyben és nagyban.

2 nagyobb urilakás,

melynek mindegyike 5 szoba, fürdő szoba és mellékhelyiségekből áll, légszusz világítással, udvari vízvezetékkel, a legnagyobb két nyelemmel berendezve, esetleg istállóval együtt máj. 1-től kiadó Rákóczy-utca 11 sz. (volt Liptai ház.) Értekezhetni ugyanott.

Megvételre keresek jó karban levő kovács műhely felszerelést. Czím Stühlberger V. Pércs.

1905—1902 sz.

Hirdetés.

A város tulajdonát képező nagy-erdei nyári lakások f. évi május 1-től bezárólag okt. 1-ig bérbe adatnak.

Ajánlatok a katonai és illetőségi ügyosztály hivatalos helyiségéfen (Városháza, emelet, 16 sz. ajtó) **f. márcz. 25-ig** a hivatalos órák alatt tehetők, hol az árak és a szerződési feltételek felől felvilágosítás nyerhető.

Régi bérlők jogai márczius 10-ig d. u. 5 óráig fentartatnak.

A városi tanács.

Magkereskedésemet

uj helyiségemben, Kossuth-utca 7 sz.

a régi szolid alapokon tetemesen kibővítetem s azt ugy **gazdasági**, mint **konyhakerti** és **virágmagvakkal** gazdagon felszereltem.

Saját érdekében jól teszi mindenki, mielőtt szükségletét magfélékben fedezné, ha megtekinti magraktáramat s meggyőződést szerez czégem **kiváló szállító képességéről.** Mintákkal és uj nagy

képes árjegyzékkel

szivesen állok rendelkezésre.

Kontsek Géza

magkereskedése.

Előbb **Gaszner Károly.**

Eredeti angol szabás!

Klein Lászlóné női-ruha varró termében

DEBRECZEN, József kir. herceg-u. 30.

Van szerencsém a n. é. hölgyközönséget értesíteni, hogy férjem haza érkezével — ki külföldön több éveken át a

női-ruha készítés

minden titkát elsajátította — a legjobb kidolgozással eredeti uj faconokat vezettem be.

A midőn a n. é. hölgyközönség eddigi becses partfogásáért köszönetet mondok, egyidejűleg kérem szives bizalmukkal már saját érdekükbe ezutánra is megajándékozni és maradok

kitünő tisztelettel

Klein Lászlóné.

Szemben a főpostával

nagy I. emeleti utcza lakás

irodának vagy üzletnek is kiválóan alkalmas, — továbbá

egy bolthelyiség

a Piacz-utczán kiadó.

Értekezhetni a hivatalos órák alatt:

a debreczeni ipar és kereskedelmi bank ügyvezetőjével.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.